

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XXII. Quae probationes in simonia productae recipiantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

ut juxta formam judicij, sententiæ quæ forma dicitur.

*IDEM CANTVARIENSI
Archiepiscopo.*

Cap. Dilectus
de simonia.

Dilectus filius magister Andreas nuntius tuus pro parte tua fecit in audientia nostra proponi quòd cum Cantuariensem diocesim secundum consuetudinem prædecessorum tuorum visitas, ut quæ corrigenda sunt corrigas, & statuas quæ secundum Deum videris statuenda, in monasteriis & canonicis regularibus & religiosis locis pullulasse repereris simoniacam pravitatem, ita ut in eis multi sint pretio recepti qui potiùs gratis recipi debuissent, immo etiam ad religionis observantiam invitari. Dubitas igitur utrum quia multitudo reperitur in causa, severitati fit aliquid detrahendum, an in tales exercere debeas rigorem canonicæ disciplinæ. Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd si adversus eos qui labe fuerint hujusmodi maculati accusatio coram te fuerit canonicè instituta, postquam crimen ordine fuerit judiciaria comprobatum, tam in dantes quàm in recipientes canonicæ severitatis exerceas ultionem. Quòd si de hoc tibi per solam inquisitionem constiterit, eos qui per simoniacam pravitatem in locis talibus sunt recepti, ab illis amotos ad agendam pœnitentiam ad monasteria dirigas arctiora. Abbatibus autem, Abbatissis, Prioribus, prælatis quibuslibet, & officialibus eorundem injungas pœnitentiam competentem, & donec illam peregerint, eos à sacrorum ordinum executione suspendas. Studeas autem omnibus per Cantuariensem provinciam sub interminatione anathematis auctoritate tam tua quàm nostra districtiùs inhibere ne talia præsumant ulterius attentare, sed illud dumtaxat gratanter accipiant quod sine taxatione fuerit gratis oblatum, injungens Episcopis ut hanc ipsam formam per suas diocesef studeant observare.

TITULUS XXII.

Quæ probationes in simonia productæ recipiantur.

Idem Priori sancti Victoris, magistris L. Bononiensi & Vh. Mediocensi Canonicis.

Lib. 2. epist.
160.

Licet Heli sacerdos in se ipso &c. Et infra. Cum igitur de Abbate Pom-

posiano ea nobis frequentes insinuata fuissent quæ ab honestate regulari nimium dissonabant, inquisitionem eorum viris prudentibus commissimus faciendam, qui cum minimè processissent, ad iteratum sæpe clamorem de communi fratrum nostrorum consilio citavimus ad præsentiam nostram Abbatem & monachos, ut per nos ipsos causa morbi plenius inquisita, plagam ipsam meliùs curarem. Eis igitur ad nostram præsentiam accedentibus, quidam ex Monachis nobis ipsum Abbatem de simonia, perjurio, dilapidatione, ac insufficientia detulerunt. Contra quos cum idem Abbas exciperet quòd denunciationem hujusmodi fraterna correctio secundum regulam evangelicam non præcesserat, & idem constanter assererent quòd correctionem hujusmodi præmississent, licet ad id probandum duorum monachorum juramenta fuissent exhibita, quia tamen super hoc ipso necdum contendere desistebant, nos, ut prædiximus, frequentibus clamoribus excitati, ex officio nostro maluimus inquirere de præmissis, omnes omnino monachos, qui vel cum ipso vel contra ipsum Abbatem accesserant, juramenti vinculo astringentes ut de propositis plenè quam scirent exponerent veritatem, quorum depositiones in scriptis redactæ cum publicatæ fuissent, super illis cœperunt multipliciter disputare. Quia verò tum ex assertione monachorum, tum ex Abbatis confessione cognovimus quòd idem Abbas non modicam summam pœcuniæ relictam à prædecessore suo totam expenderat, & in alia summa majori monasterium obligaverat, nos eum juxta canonicas & legitimas sanctiones propter has & alias præsumptiones quasi de dilapidatione suspectum ab administratione abbatiæ duximus suspendendum. Et quia per testes simonia multis modis contra ipsum Abbatem videbatur esse probata, ipse contra testes multas exceptiones proposuit, super quibus utrinque fuit multipliciter disputatum, aliis asserentibus in crimine simoniæ, sicut in crimine læsæ majestatis, omnes indifferenter tam infames quàm criminosos non solum ad accusandum sed ad testificandum etiam admittendos, cum ad instar publici criminis & læsæ majestatis procedat accusatio simoniæ, multis super hoc & legibus & canonibus allegatis, aliis è contrario respondentibus quòd licet hæc duo crimina quantum ad accusationem quasi paria judicentur, dif-

DD dd iij

ferunt tamen in multis, cum alia poena in uno & alia pro altero inferatur, & inter personas accusatorum & testium sit utique distinguendum, cum non per accusatores sed testes crimina comprobentur, multis super hoc & rationibus & argumentis inductis. Ne vero vel innocentiae puritas confusa succumbat, vel simoniae pravitas effugeret impunita, nos aequitate pensata, nec omnes exceptiones contra testes oppositas duximus admittendas, nec repellendas duximus universas, sed illas duntaxat probandas admisimus quae forte probatae non de zelo iustitiae, sed de malignitatis fomite procedere viderentur, conspirationes scilicet & inimicitias capitales. Ceteras autem exceptiones appositas, ut furti, adulterij, & huiusmodi, propter immanitatem haereticis simoniacae, ad cuius comparationem omnia crimina quasi pro nihilo reputantur, duximus repellendas: quoniam etsi fidem testium debilitarent in aliquo, non tamen evacuarent ex toto; praesertim cum alia contigerit adminicula suffragari. Ad probandas ergo exceptiones admissas Abbas quoddam protulit instrumentum &c.

TITULUS XXIII.

De testibus ad exceptiones probandas & infamiam alicujus purgandam productis.

Idem Archiepiscopo.

Lib. 1. epist.
313.

DE testibus qui ad exceptionem probandam a partibus inducuntur tuam nos duxit fraternitas consulendos, utrum cogendi sint super principali etiam negotio ferre testimonium veritati, & an illi sint sicut ceteri testes examinandi distincte qui ad purgandam alicujus infamiam inducuntur. Super hoc igitur fraternitatem tuam in Domino plurimum commendantes, quae in dubiis apostolicae sedis vult certificari rescripto, taliter ad proposita respondemus, quod si testes inducti jam sint ad exceptionem solummodo comprobendam, cum super ea tantum juraverint dicere veritatem, super principali non debent audiri nec cogi testimonium perhibere, utpote super quo deponerent non jurati. Si vero cum ad probandam exceptionem peremptoriam ab alterutra parte inducuntur, reliqua pars super principali etiam eos deponere forte petierit, & ut cogantur super toto negotio dicere ve-

ritatem, sacramento eos postulaverit obligari, ad id sunt sine dubitatione cogendi, nisi forsan sufficiens productio testium super principali facta jam fuerit, vel renuntiatum a partibus, vel depositiones testium fuerint publicatae. Illi vero qui ad purgandam alicujus infamiam inducuntur, id solum tenentur juramento firmare, quod veritatem eum credant juramento dicere qui purgatur.

TITULUS XXIV.

De testibus ante litem contestationem productis & appellatione.

Idem Abbati sancti Proculi & magistro I. Canonico Bononiensi.

AD hoc Deus in apostolica sede nos constituit totius Ecclesiae magistratum ut quia secundum scripturam sententiam fecit Deus hominem rectum, sed ipse se infinitis immiscuit quaestionibus, ad eam nodi quaestionum difficiles referantur, suo recto iudicio dissolvendi. Ad apostolatus quippe nostri notitiam literarum vestrarum insinuatione pervenit quod cum causa quae inter B. & R. uxorem ejus vertitur a dilecto filio nostro G. sanctae Mariae in Porticu Diacono Cardinale, tunc apostolicae sedis Legato, vobis commissa fuisset sine debito terminanda, viro ipso ad vos ad instantiam mulieris saepius convocato, tandem R. patrum suum in causa ipsa coram vobis constituit responsalem. Qui assignata sibi die ut libello responderet uxoris, (quo virum a separatione thori, & ut dotem suam reciperet, de adulterio accusabat) qui (*patruus scilicet*) donec advocatus ejus, qui absens erat, rediret, inducias postulavit. Quibus ad diem certam obtentis, iterum propter eandem causam dilationes similes impetravit. Cum autem tertio dilationes huiusmodi cum instantia petens, obtinere non posset, publice proclamavit se nunquam coram vobis aliter responsurum, nec quod aliter suam vobis praesentiam exhiberet. Unde duobus fere mensibus sic impedito causae principio & progressu, cum vobis dictus procurator illudere videretur, testes mulieris habito consilio receptis, & allegationibus insuper praebuitis audientiam. Quo facto, dictus procurator ad praesentiam vestram accedens dixit se respondere paratum, velle negotio interesse. Qui sibi die statuta, cum videretur libello de quo

Lib. 1. epist.
362.